

Dosarul nr. 3ra-1035/21

Prima instanță: Judecătoria Ungheni (jud. D. Racoviță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

17 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Robu Gheorghe, prin intermediul reprezentantului său, avocat Andrei Onofrei,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Robu Gheorghe împotriva Primăriei or. Nisporeni și Bolun Alexandru, terț Consiliul or. Nisporeni, privind anularea actelor administrative,

împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 18 ianuarie 2019, Robu Gheorghe a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei or. Nisporeni și a lui Bolun Alexandru, prin care a solicitat anularea deciziei Primăriei or. Nisporeni nr. 2 din 24 martie 1993, în partea repartizării în proprietate a terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,3312 ha lui Bolun Alexandru și anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 02 aprilie 2001, cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,3312 ha, situat în or. Nisporeni, str. Mihai Eminescu, XX, înregistrat pe numele lui Bolun Alexandru (f.d. 4-6, 22).

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că terenul cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, îi aparține cu drept de proprietate deplină din anul 2017, în baza certificatelor de moștenitor. Acest bun imobil a aparținut lui XXXXXXXXXXXXxxxx și XXXXXXXXXXXX care a fost mătușa reclamantului.

La 02 aprilie 2001, când a avut loc înregistrarea în masă a terenurilor, printr-o eroare, Primăria or. Nisporeni i-a atribuit vecinului Bolun Alexandru o suprafață de teren mai mare, astfel fiind micșorată vădit suprafața terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX. Acestuia i-a fost eliberat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,3312 ha în baza deciziei Primăriei or. Nisporeni nr. 2 din 24 martie 1993, în pofida faptului că în anul 1986 Consiliul raional Nisporeni, printr-o hotărâre, i-a atribuit în folosință lui Bolun Alexandru 819 m.p. Prin urmare, acesta urma să devină

proprietar al terenului cu suprafața de 819 m.p. și nicidecum al suprafeței care este indicată în titlu.

La moment reclamantul a trecut cu traiul în casa situată pe str. Cristeștilor, 37 și a observat că vecinul său deține o suprafață mai mare decât i s-ar cuveni.

În opinia reclamantului, prin eliberarea lui Bolun Alexandru a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 0.3312 ha, Primăria or. Nisporeni a încălcat prevederile art. 11 Cod funciar.

La 02 iulie 2019 și 26 decembrie 2019, reprezentantul reclamantului și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând, cu titlu de revendicări finale:

- anularea parțială a deciziei Primăriei or. Nisporeni nr. 2 din 24 martie 1993 în partea repartizării în proprietate a terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,3312 ha lui Bolun Alexandru;

- anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 02 aprilie 2001 lui Bolun Alexandru în privința terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXXXX, cu suprafața de 0,3312 ha situat în or. Nisporeni, str. Mihai Eminescu, XX și înregistrat pe numele pârâtului Bolun Alexandru (f.d. 107-108).

A invocat că prin acțiunile ilegale ale angajaților Primăriei or. Nisporeni, manifestate prin falsificarea actelor publice, defuncțiilor XXXXXXXXXXXXXXX și Podaru Aculina, al căror succesori este, le-a fost îngădit dreptul de a obține în proprietate privată terenul integral aferent casei de locuit deținut în folosință anterior, drept expres prevăzut în art. 11 alin. (1) Cod funciar. Faptul că defuncții XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXX au deținut în folosință teren aferent casei de locuit amplasat în or. Nisporeni, str. Cristeștilor, cu o suprafață mult mai mare decât cea atribuită în proprietate conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat de Primăria or. Nisporeni în anul 2001, iar pârâtul Bolun Alexandru a deținut în folosință o suprafață de teren aferent casei de locuit cu mult mai mică decât cea atribuită în proprietate, poate fi probat și prin planul cadastral al terenului aferent casei de locuit al defuncțiilor XXXXXXXXXXXXXXX și Podaru Aculina, întocmit de Biroul de Inventariere Tehnică încă în anul 1990 și planul general de încadrare în teritoriu al or. Nisporeni întocmit de institutul „URBANPROIECT” încă în anul 1987.

Prin acțiunile ilegale ale funcționarilor primăriei or. Nisporeni (consiliul, primarul, inginerul cadastral, secretarul consiliului în exercițiu în anul 2001) defuncții XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXX au fost privați ilegal de dreptul de proprietate asupra unei părți din terenul aferent casei de locuit ce le-a aparținut.

Prin cererea prealabilă din 20 noiembrie 2018, reclamantul a solicitat Primăriei or. Nisporeni anularea parțială a deciziei nr. 2 din 24 martie 1993 și anularea titlului de proprietate eliberat lui Bolun Alexandru, iar prin scrisoarea de răspuns din 24 decembrie 2018, Primăria or. Nisporeni a informat petiționarul Robu Gheorghe că cerințele înaintate prin cererea prealabilă nu pot fi soluționate de către consiliul local, aceste acțiuni fiind de competența instanțelor de judecată.

În drept, a invocat prevederile art. 11 alin. (1) Cod funciar, art. 46 alin. (2), (6) din Constituția Republicii Moldova, art. 189 alin. (1), 191 alin. (1), 195, 196 alin. (1), art. 204, art. 206 alin. (1) lit. e) (2), art. 208 alin. (1), (2), art. 209, art. 211, art. 212 Cod administrativ, art. 39 alin. (3), 85 alin. (1) lit. a), 90 alin. (1) lit. i), 96 alin. (1), (11) Cod de procedură civilă.

Prin încheierea Judecătoriei Ungheni din 17 octombrie 2019, s-a dispus atragerea în proces a Consiliului local Nisporeni, în calitate de terț (f.d. 72).

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Ungheni, a fost respinsă drept neîntemeiată acțiunea înaintată de Robu Gheorghe (f.d. 155).

La 9 noiembrie 2020, avocatul Onofrei Andrei, în interesele apelantului Robu Gheorghe, a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Ungheni din 03 noiembrie 2020 (f.d. 160), iar la 7 decembrie 2020 a depus motivarea apelului, solicitând casarea hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Ungheni, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie admisă integral (f.d. 179-182).

Prin decizia din 13 iulie 2021 Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Onofrei Andrei, în interesele apelantului Robu Gheorghe, împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2020 a Judecătoriei Ungheni.

Pentru a pronunța această decizie, instanța de apel, prin prisma normelor de drept material ce reglementează raportul juridic litigios în raport cu circumstanțele cauzei, a reținut ca fiind întemeiată și legală soluția primei instanțe referitoare la netemeinicia acțiunii, având în vedere că, la caz, sînt aplicabile prevederile art. 11 din Codul funciar (în redacția la data emiterii deciziei nr. 2 din 24.03.1993), art. 28 alin. (1), (3) și art. 31 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile, nr. 1543-XIII din 25 octombrie 1998, ce obligă beneficiarul să prezinte un șir de acte la înregistrarea dreptului asupra bunului imobil.

Raportând normele legale enunțate la circumstanțele speței, instanța de apel a constatat că, odată ce organul cadastral a înregistrat dreptul de proprietate a lui Bolun Alexandru asupra terenului cu nr. cadastral 6001212.141 cu suprafața de 0,3312 ha, se prezumă că acesta a prezentat actele necesare în acest sens, în caz contrar cererea acestuia urma a fi respinsă.

Cu atât mai mult, la înregistrarea dreptului de proprietate organul cadastral nici nu a invocat că dreptul asupra bunului imobil solicitat pentru înregistrare (la caz, terenul cu nr. cadastral 6001212.141, suprafața – 0,3312 ha) este înregistrat pe numele unei alte persoane, cum ar fi XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXXXX, respectiv se constată că ultimii au acceptat tacit corectitudinea datelor înregistrate, fapt care justifică și argumentele intimatului potrivit cărora, în anul 1997 acesta a cumpărat de la XXXXXXXXXXXXXXX și XXXXXXXXXXXXXXX 10 ari din terenul ce le aparținea cu drept de proprietate și alți 5 ari din terenul aferent casei de locuit ce-i aparținea mamei sale, fără a perfecta în acest sens careva acte juridice. Respectiv, este corectă concluzia instanței de fond precum că reclamantul nu a dovedit că prin decizia Consiliului local Nisporeni nr. 2 din 24 martie 1993 a fost încălcat vreun drept al reclamantului, întrucât chiar și Bolun Alexandru recunoaște că suprafața terenului a fost majorată după emiterea deciziei nr. 2 din 24 martie 1993.

Respectiv, instanța de control judiciar s-a aliniat concluziei fondului, care a conchis privind netemeinicia pretenției reclamantului de anulare a deciziei Consiliului local Nisporeni nr. 2 din 24 martie 1993, dat fiind faptul că Robu Gheorghe nu a demonstrat instanței că prin actul administrativ contestat a fost vătămat în drepturile sale.

La 4 august 2021, reprezentantul recurentului Robu Gheorghe, avocat Andrei Onofrei, a declarat recurs împotriva deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, iar la 1 octombrie 2021, a depus motivarea recursului.

În susținerea recursului, a opinat că instanța de apel a neglijat și aplicat eronat normele de drept material și procesual, nu a dat nicio apreciere probelor prezentate de reclamant.

Supune criticii constatarea Curții de Apel Chișinău privind aplicabilitatea la caz a dispozițiilor art. 31 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile, dat fiind faptul că dreptul de proprietate al intimatului Bolun Alexandr și al recurentului Robu Gheorghe asupra terenurilor în litigiu au fost înregistrate în cadrul înregistrării primare masive efectuată în or. Nisporeni, care se face fără cererea titularilor de drepturi.

Totodată, titlul de proprietate al terenului aferent casei de locuit ce aparține intimatului Bolun Alexandr a fost perfectat cu ocazia efectuării lucrărilor cadastrale masive la nivel de localitate și în scopul înregistrării bunurilor imobile în registrul bunurilor imobile ținut de fostele Oficii Cadastrale, dar nu în scopul înregistrării deținătorului de teren în registrul cadastral al deținătorilor de terenuri deținut de primărie, după cum a reținut instanța de apel.

Pentru aceste motive, solicită recurentul casarea integrală a deciziei din 13 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și emiterea unei noi decizii, prin care să fie admise integral cerințele reclamantului-recurent.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 13 iulie 2021, fiind notificată recurentului pe 21 septembrie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la dosar (f.d. 232, vol. I). Astfel, recursul și motivarea acestuia depuse la 4 august și, respectiv, 1 octombrie 2021, sînt în termen.

La 7 octombrie 2021, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Pînă la data examinării prezentei admisibilități, la Curtea Supremă nu a fost depusă nicio referință pe marginea recursului.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Robu Gheorghe, prin intermediul reprezentantului său, avocat Andrei Onofrei, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar, în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească, în condițiile Codului

administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și, în același timp, oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că, pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ, și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO, în jurisprudența sa constantă, statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care

implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de de Robu Gheorghe, prin intermediul reprezentantului său, avocat Andrei Onofrei.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de de Robu Gheorghe, prin intermediul reprezentantului său, avocat Andrei Onofrei, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Aliona Miron

Nicolae Craiu